

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ГРОМАДСЬКЕ ПАРТНЕРСТВО
ЗА ПРОЗОРИ
МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ!

**Global
Communities**
Partners for Good

БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН ЗОЛОТНИКІВСЬКОЇ ОТГ 2020 РІК

Підготовка та друк цього видання стали можливими завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

ВСТУП

Шановні жителі Золотниківської ОТГ! Одним з основних напрямків розвитку нашої громади є відкритий діалог між владою та громадськістю. Відкритість та прозорість – два найголовніші складники в роботі будь – якого органу влади, особливо, коли це стосується бюджетного процесу. Бюджет для громадян дає розуміння того, як бюджет впливає на життя кожного мешканця. Він допомагає не тільки краще сприйняти бюджетну інформацію, але й висвітлювати підзвітність і прозорість управління коштами громади. Обов'язком місцевої влади є не тільки публічне звітування про ефективність використання бюджетних коштів перед громадою, але й ефективне планування бюджету. Кожен житель нашої громади має право надати власні пропозиції щодо розподілу коштів відповідно до потреб громади та реалізації суспільно важливих проєктів.

Сьогодні нам доводиться жити і працювати в умовах пандемії COVID-19. На період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникнення і поширення цієї хвороби прийнято пакет документів на підтримку платників податків, зокрема і податків, які надходять у ОТГ. Враховуючи спад активності підприємств, установ та

запровадження карантину, це призвело до недоотримання місцевих податків і зборів на суму 1 004 тис. грн з березня по травень, що, в свою чергу, призведе до скорочення поточних видатків. Ми також виділили додаткові кошти на закупівлю засобів гігієни, часткового фінансування КНП ТРР «Золотниківська районна лікарня» та закладів охорони здоров'я первинної та вторинної медичної допомоги, а також центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг). Але не маю сумнівів, що спільними зусиллями ми подолаємо всі труднощі!

Для забезпечення формування більш відкритих і довірливих відносин між органами влади і населенням ми підготували цей документ – «Бюджет для громадян», який допоможе кожному із жителів нашої громади зрозуміти основи бюджетного процесу та стане в нагоді при внесенні пропозицій до його формування.

Для нас важлива думка кожного із Вас!

***Голова Золотниківської територіальної громади
Бугай Данило Орестович***

ЩО ТАКЕ БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН?

Бюджет для громадян - викладена в доступній для розуміння формі інформація про поточний бюджет громади, основні джерела його поповнення та основні напрямки його витрачання.

Він нагадує, що бюджет громади – це кошти всіх її мешканців, і показує, що гроші в бюджеті не з'являються нізвідки, а витрати

з бюджету не робляться лише за бажанням когось з керівників громади або групи громадян.

Бюджет для громадян є основним інструментом, який використовується місцевим органом влади для забезпечення прозорості бюджетного процесу.

БЮДЖЕТНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Місцевий бюджет – це фінансовий план громади. В ньому визначається, звідки громада буде отримувати кошти, а також на що їх витратить. Бюджет громади формується та управляється на основі Бюджетного кодексу України. Це означає, що існують чіткі правила, звідки і в якому порядку громада отримує кошти в свій бюджет, а також куди вона може їх витратити. Бюджет, а також зміни до нього, затверджуються рішенням місцевої ради.

Доходи бюджету – гроші, які громада заробила сама, а також отримала від держави. Доходи бюджету формуються з податків та зборів, неподаткових надходжень (наприклад, кошти, отримані за надання адміністративних послуг, кошти, які самостійно заробили бюджетні установи).

Видатки бюджету – кошти, що витрачаються на цілі та заходи, які заплановані в бюджеті. Видатки можуть бути поточні та капітальні.

Трансферти – це кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету громади. До трансфертів відносяться дотації та субвенції.

Субвенції – кошти, які з державного бюджету передають місцевим бюджетам на виконання конкретних повноважень, які делеговані державою. Ці кошти можна використовувати лише за певним призначенням. Приклади субвенцій – інфраструктурна, медична, освітня. Субвенції також можуть передаватися з одного місцевого бюджету іншому. Наприклад,

передача коштів районній лікарні на лікування жителів громади - з селищного в районний бюджет.

Дотації – кошти, які виділяються з бюджету вищого рівня для того, щоб досягти рівних доходів населення у всіх населених пунктах.

Загальний фонд – це кошти, передбачені для надання послуг державними та комунальними установами. Кошти загального фонду витрачаються переважно на виплати заробітної плати та оплату енергоносіїв, для надання громадянам послуг освіти (дитячі садки, школи, позашкільні заклади), культури (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицини (ФАПи, амбулаторії, лікарні), соціального захисту, фізичної культури і спорту (дитячо-юнацька спортивна школа, заходи та змагання різного характеру).

Спеціальний фонд – це окремий фонд, кошти якого мають цільове спрямування. Основну частину спеціального фонду формують бюджет розвитку та власні надходження бюджетних установ, а також інші ресурси, наприклад, гранти від міжнародних організацій.

Бюджет розвитку – кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, реалізацію інвестиційних проектів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства тощо. Тобто на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіл, садочків, амбулаторій, клубів.

БЮДЖЕТНИЙ ЦИКЛ

Бюджет – це ключовий інструмент для управління громадою, а також втілення в життя пріоритетів та цілей розвитку громади. Дії органу місцевого самоврядування по управлінню бюджетом громади на 1 рік умовно можуть бути розділені на декілька стадій, і займають більше часу ніж 1 календарний рік. Період управління бюджетом на один рік називається бюджетним циклом і включає 5 стадій: складання прогнозу бюджету, складання проєкту бюджету, розгляд проєкту бюджету та його затвердження, реалізація прийнятого бюджету і, насамкінець, звітування про результати виконання бюджету за рік. Один бюджетний цикл займає більше, ніж півтора календарних роки. Завершення одного бюджетного циклу фактично накладається на початок вже наступного бюджетного циклу.

Складання прогнозу бюджету. Прогноз бюджету робиться на 3 роки – плановий (тобто той, на який плануємо бюджет) і 2 наступні роки. Ці наступні роки називають прогнозними. Прогноз робиться для того, щоб розуміти, які податки та скільки їх буде збиратися в наступні 3 роки, а також, на які цілі витратитимуться гроші з зібраних податків. Прогноз оприлюднюється на сайті ради та приймається на сесії не пізніше 1 вересня.

Складання бюджету. На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів. Місцеві органи влади разом з розпорядниками бюджетних коштів, наприклад, відділом освіти, розробляють та подають бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів вже відбувається розробка проєкту рішення про місцевий бюджет. Попередній проєкт бюджету оприлюднюється на сайті ради.

Розгляд та затвердження бюджету. Попередній проєкт рішення

про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проєкт рішення передається на розгляд виконавчого комітету, який також повинен його затвердити. Проєкт бюджету розглядається та затверджується на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше, ніж 25 грудня. Після прийняття, рішення та бюджет, оприлюднюються на сайті ради.

Виконання бюджету. Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Окрім того, протягом виконання бюджету може виникати необхідність внесення змін в нього. Всі зміни проходять окрему процедуру – від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Окрім того, законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання бюджету, що також передбачає затвердження квартальних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

Звітування про виконання бюджету. По завершенню року, для якого виконувався бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт також проходить всю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевою радою. Затверджений звіт оприлюднюється на сайті ради. Окрім того, бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету повинно відбутись не пізніше 15-го березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати захід, на якому буде представлятись звіт про виконання бюджету, та запрошувати громадськість відвідати його.

ЯК МОЖНА ВПЛИВАТИ НА БЮДЖЕТ СВОЄЇ ГРОМАДИ

ЛИПЕНЬ - ВЕРЕСЕНЬ

СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ БЮДЖЕТУ

В цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні 3 роки

Як долучитись:

- Подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управління та відділи – звичайним листом, надісланим поштою чи електронною;
- Подавати пропозиції безпосередньо до фінвідділу – контакти дивіться в кінці цього документу. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян через ЦНАП чи під час заходів, у місцях масового збору людей;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проектів.

ТРАВЕНЬ - ЖОВТЕНЬ

СКЛАДАННЯ БЮДЖЕТУ

В цей час відбувається складання бюджету на наступний рік.

Як долучитись:

- Подавати пропозиції до бюджету депутатам;
- Подавати пропозиції безпосередньо до місцевої ради. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування бюджетом гендерних аспектів.

СІЧЕНЬ - 15 БЕРЕЗНЯ

ЗВІТУВАННЯ

Вже по завершенню календарного року розпочинається етап звітування про виконання бюджету за рік.

Як долучитись:

- Взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;
- Відвідати сесії, на яких звіт про виконання бюджету затверджується;
- Ініціювати громадський аудит виконаного бюджету: як по окремих напрямках (наприклад, щодо гендерної орієнтованості чи освіти), так і всього бюджету в цілому.

ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

В цей час відбуваються закупівлі, фінансується робота бюджетних установ і організацій, збираються податки. За потреби вносяться зміни до бюджету.

Як долучитись:

- Подати проект на конкурс «Бюджету участі».
- Брати участь в кампаніях агітації за проекти бюджету участі та голосувати за проекти бюджету участі;
- Ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії та сесій сільської ради, на яких розглядаються бюджетні питання.

РОЗГЛЯД ТА ПРИЙНЯТТЯ

В цей час попередній проект проходить узгодження та обговорення, під час кожного з яких до бюджету можуть вноситись певні незначні зміни.

Як долучитись:

- Взяти участь в бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проекту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- Допомогати фінансистам в створенні Бюджету для громадян;
- Сприяти поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також Бюджету для громадян – розповсюджувати ці документи електронно, обговорювати їх з колегами чи знайомими.

СІЧЕНЬ - ГРУДЕНЬ

ЛИСТОПАД - 25 ГРУДНЯ

НА ЧОМУ ЗАСНОВАНО БЮДЖЕТ НАШОЇ ГРОМАДИ

Будь-який бюджет не створюється у вакуумі. Основою для складання бюджету є стан соціально-економічного розвитку громади. Окрім того, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей, які визначила для себе громада.

Стратегічні цілі розвитку громади та соціально-економічний стан громади і є основою, на якій формується бюджет.

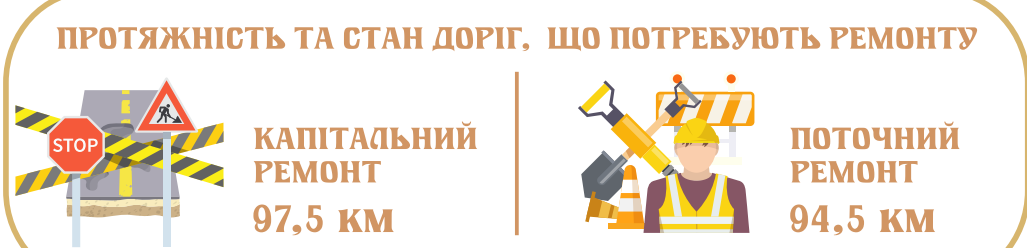
НАША ГРОМАДА ЗАРАЗ

ЗАГАЛЬНА ПЛОЩА ОТГ
28 425 га

ЗЕМЛЯ С/Г ПРИЗНАЧЕННЯ
23 751,64 га

ПРАЦЕЗДАТНЕ НАСЕЛЕННЯ
4 164 особи

ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ
7 367 осіб

ПРАЦЕВЛАШТОВАНЕ НАСЕЛЕННЯ
1 078 осіб

ШКОЛИ
9

ДИТЯЧІ САДКИ
8

АМБУЛАТОРІЇ
2

ФАПу
13

ЛІКАРНІ
1

ЯКОЮ МИ ХОЧЕМО БАЧИТИ НАШУ ГРОМАДУ

Пріоритетами розвитку нашої громади на найближчі 10 років є:

Економічний розвиток громади

Впровадження енергоефективних проектів для збереження інфраструктури та матеріальної бази у сферах освіти, культури та медицини.

Створення комфортних умов для проживання мешканців громади (Аналіз стану доріг та визначення пріоритетності їх ремонту; заміна застарілих мереж та обладнання системи водопостачання та водовідведення; забезпечення належного електро та газопостачання).

Як були враховані пропозиції громадян, подані до проєкту бюджету на 2020 рік

Перелік пропозицій, які були підтримані:

1. Впровадження енергоефективних проектів у бюджетних установах;
2. Заміна застарілих мереж та обладнання системи водопостачання та вуличного освітлення.

Перелік пропозицій, які не були підтримані:

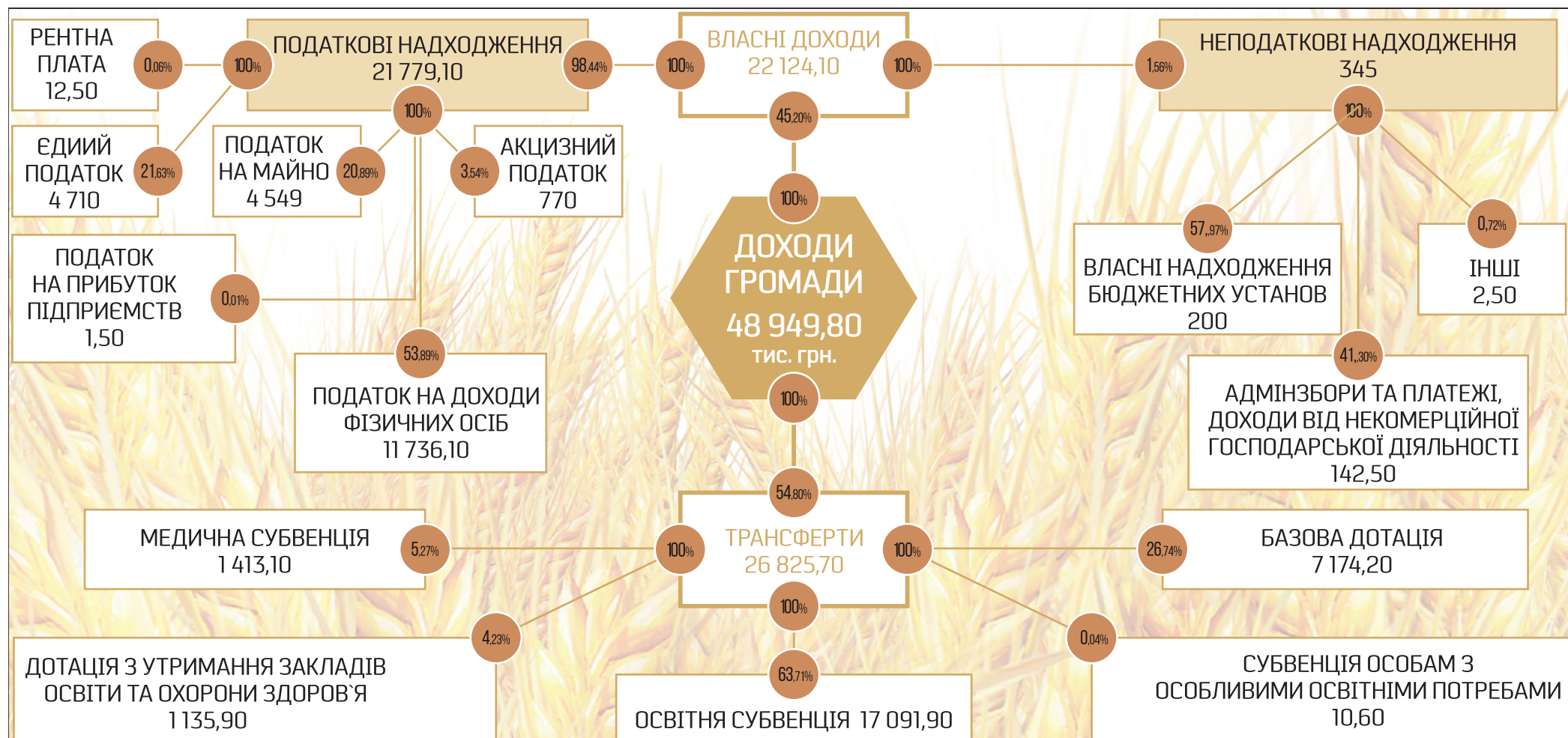
1. Ремонт доріг у населених пунктах громади (дороги не знаходяться на балансі громади);
2. Утримання ФАПів та місцевої лікарні. Закупівля техніки та обладнання для амбулаторій (дані установи підпорядковані районному та обласному рівням, і громада не є балансоутримувачем даних установ).

ЗВІДКИ В БЮДЖЕТІ ГРОШІ

Доходи бюджету Золотниківської ОТГ в 2020 році заплановано у розмірі 48,9 млн грн.

Як правило, формують бюджет податки та збори – 45%, які ми збираємо власними силами (податки на доходи, земельний податок, єдиний податок, податок на нерухоме майно, адміністративні збори та платежі), а також субвенції і дотації з державного бюджету, які становлять 55% нашого бюджету.

Найбільшу частку у власних доходах в нашій громаді становить податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) – 11,7 млн грн. Також значні кошти бюджет нашої громади отримує від податку на майно (4,5 млн грн), від єдиного податку очікується надходження в розмірі (4,7 млн грн).

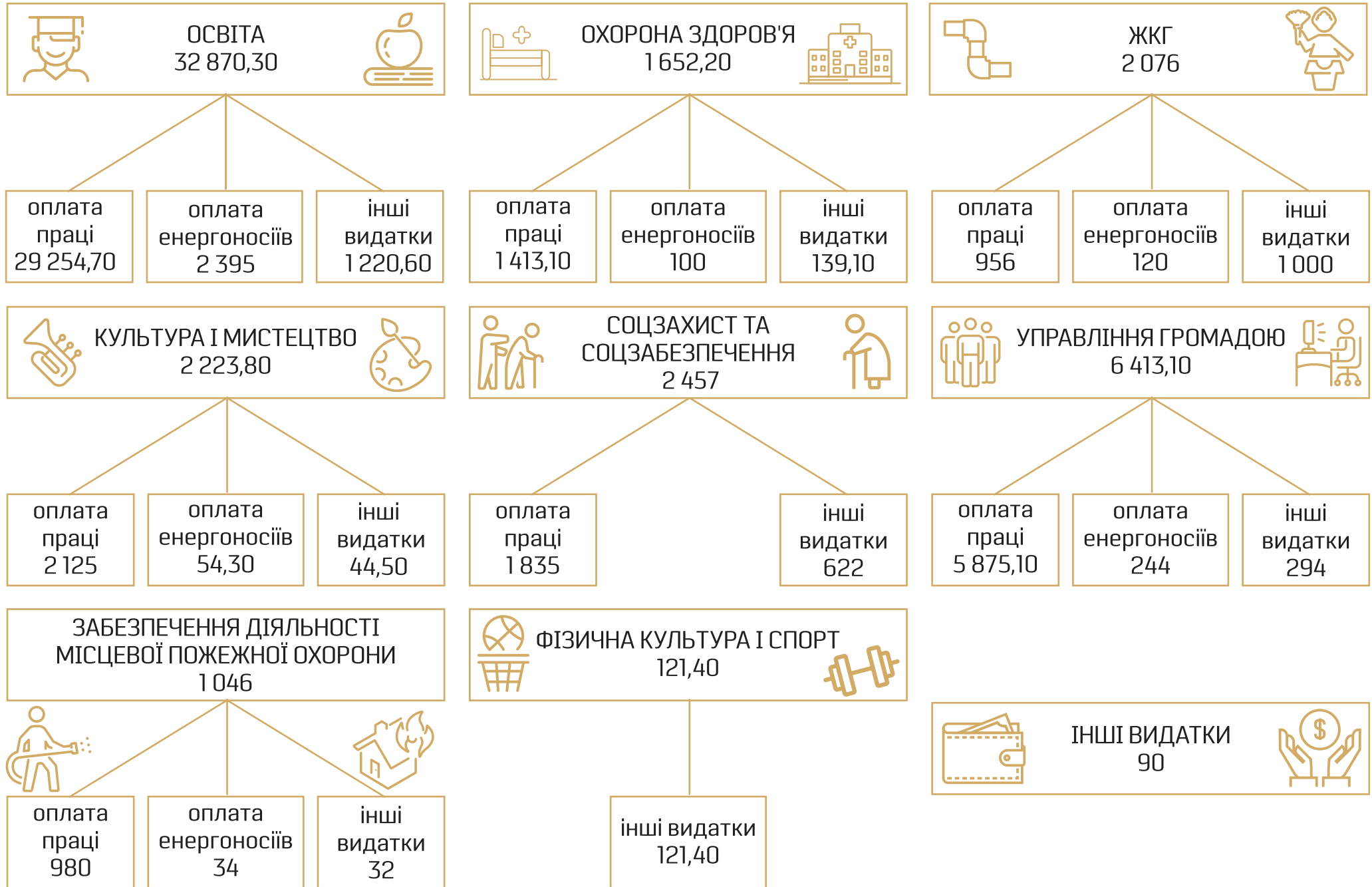

КУДИ ІДУТЬ ГРОШІ З БЮДЖЕТУ

Найбільше коштів сільського бюджету витрачаються на освіту - 67%. Громада перераховує в районний бюджет 1,6 млн. грн. для забезпечення потреб медицини.

НАЙБІЛЬШІ ВИДАТКИ З БЮДЖЕТУ (тис. грн)

ВИДАТКИ В СФЕРІ ОСВІТИ

ЗАГАЛЬНООСВІТНІ ЗАКЛАДИ. ШКОЛИ	КІЛЬКІСТЬ УЧНІВ	ВИДАТКИ НА 1 УЧНЯ (ТИС. ГРН)	ВСЬОГО НА ЗАКЛАД (ТИС. ГРН)
Багатківська загальноосвітня школа I-II ступенів	41	2 444,30	59,62
Бенівська загальноосвітня школа I-III ступенів	42	2 484,70	59,16
Бурканівська загальноосвітня школа I-II ступенів	54	2 830,20	52,41
Вишнівчицька опорна ЗОШ I-III ступенів	152	5 490,15	36,12
Золотниківська загальноосвітня школа I-III ступенів	164	5 704,45	34,78
Соколівська загальноосвітня школа I-II ступенів	127	4 102,20	32,30
Соснівська загальноосвітня школа I-II ступенів Теребовлянської районної ради Тернопільської області	47	2 357,70	50,16
ЗАКЛАДИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ. САДКИ	КІЛЬКІСТЬ ДІТЕЙ	ВИДАТКИ НА 1 ДИТИНУ (ТИС. ГРН)	ВСЬОГО НА ЗАКЛАД (ТИС. ГРН)
Багатківський заклад дошкільної освіти	10	560,30	56,03
Бурканівський заклад дошкільної освіти	15	649,60	43,31
Вишнівчицький заклад дошкільної освіти	32	785,80	24,56
Золотниківський заклад дошкільної освіти	26	812,90	31,27
Надрічненський заклад дошкільної освіти	6	415,00	69,17
Соколівський заклад дошкільної освіти	16	687,50	42,97
Соснівський заклад дошкільної освіти	12	585,10	48,76
Маловодівський НВК	6	238,40	39,73

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Бюджет розвитку громади на 2020 рік відповідає плану соціально-економічного розвитку Золотниківської сільської ради на 2019-2021 роки. План соціально-економічного розвитку є комплексною системою завдань та способів їх виконання, що визначає цілі та стратегію розв'язання соціальних і економічних проблем розвитку територіальної громади, задає комплекс конкретних, узгоджених заходів соціального, економічного, культурного і духовного розвитку громади, прогнозує динаміку основних показників. Виконання зазначених пріоритетних завдань дасть можливість забезпечити стабільні темпи економічного зростання, сприятиме наповненню бюджету ОТГ та дозволить спрямувати фінансові ресурси у соціальну сферу для створення повноцінного життєвого середовища з дотриманням державних соціальних стандартів та гарантій. Стратегія розвитку громади – не просто документ з цифрами, це визначення майбутнього, до якого прагне громада.

Шановні мешканці Золотниківської ОТГ!

При формуванні бюджету 2020 року були враховані такі пропозиції наших громадян:

- встановлення нових та заміна застарілих мереж вуличного освітлення;
- закуплення медичного обладнання для КНП ТРР «Золотниківської районної лікарні» в сумі 200 тис. грн.;
- придбання дитячих ліжок з матрацами для Золотниківського ДНЗ;
- встановлення дитячого майданчика в с.Бурканів.

Для розвитку нашої громади важлива небайдужість та активна участь кожного з нас. Тому щиро запрошуємо вас подати свої пропозиції до бюджету нашої громади на 2021 рік!

Пропозиції можна надіслати на електронну пошту 04394585@mail.gov.ua або занести до відділу фінансів та бухгалтерського контролю сільської ради (каб. №10) за поштовою адресою: 48115, вул. Містечко, 25, с.Золотники Тереховлянського району Тернопільської області.

Ми чекаємо на ваші пропозиції та наперед за них дякуємо!

Контактна інформація:

Головний бухгалтер Золотниківської СР Дзюбак Любов Михайлівна, тел. (098) 265-20-28

Адреса: Тернопільська обл., Тереховлянський р-н, с. Золотники, вул. Містечко, 33

E-mail: 04394585@mail.gov.ua – офіційна електронна пошта Золотниківської сільської ради

Наклад 500 прим.